

Árni Olafsson, formaður í Oljuráðleggingarnevndinni við oljufeløgini:

Vísið vilja og brúkið hugflog til at fáa føroyska samfelagið við í komandi oljuútvíkingin

-soleiðis at hetta kann koma at skapa inntøkur og arbeiði til landið segði formaðurin í Oljuráðleggingarnevndinni m.a. á pallborðsfundi í Norðurlandahúsinum í farnu viku. Á fundinum kom eisini fram, at tað kann gerast ein stórir trupulleiki hjá føroyingum bæði at skula manna eina oljuvinnu og fiskiflotan um somu tíð. Nóg mikið er eisini við einari útgerðarhavn í Føroyum.

Oljuráðstevnan í Norðurlandahúsinum í farnu viku endaði við einum pallborðsordaskifti, har tað vóru 11 luttakarar umboðandi Føroya Oljuútdrátt, Oljuráðleggingarnevnd, Saga, norskt vinnulív annars og tveir fyrrverandi norskar ráðharrar.

Gott hugskot við stevnu

Árni Olafson, formaður í Oljuráðleggingarnevndinni helt tað vera gott hugskot hjá Føroya Oljuútdrátt at skipa fyri slíkari stevnu.

-Vit fáa á henda hátt nóg av vita frá teimum, sum eru uppi í vinnuni og hetta gevur okkum so aftur møguleikar at tjakast um hesar spurningar, og tað er umráðandi nú undan viðgerðini á tingi av komandi oljulóg-gávuni.

Hann helt tað eisini vera eitt gott hugskot, at tað nú var eitt norskt felags, sum var sponsor, tí við hesum hevði ein møguleika at kanalisera vitan úr Noregi til Føroya. Hann helt tað eisini vera heilt naturligt at hyggja á Noregi sum undangonguland á oljuøkinum, tí tað hevur fingið nóg burtur úr oljuútvíkinginum. -Men vit mugu gera okkum greitt, at tað, sum var

Stóra pallborðið í Norðurlandahúsinum í farnu viku. Mynd jan

gott fyri Noreg í 70-unum nýtist ikki at vera gott fyri Føroyar í 90-unum.

Árni Olafsson nam eisini við manningarspurningin í fiskivinnu og oljuvinnu. Hann helt seg hava lagt til merkis, at tað longu í dag er kapping um at fáa fólk at manna skipini í hesum báðum vinnum. -Føroysk fiskivinna er í kapping við norska frálavinnu, har nógvir føroyingar hava hyru. Tað má tí vera ein spurningur hjá okkum at gera tað meira attraktivt at starvast í fiskivinnuni.

Hann helt, at vit eiga at geva hesum gætur og ansa eitt sindur eftir. Annars helt hann, at vit kanska í ov stóran mun ímynda okkum ein útvíking her og nú, tí í veruleikanum snýr tað sum ein eitt langt tíðarskeið frá byrjan til tú hevur veruliga framleiðslu.

-Vit mugu ikki gloyma, at vit skulu liva av fiskivinnuni bæði undan og eftir oljuna legði Árni Olafsson aftrat og vísti á, at fiskivinnan er nr. 1 á føroysku dagsskránni.

Brúkið fantasiin

Formaðurin í Oljuráðleggingarnevndinni hevði eisini eina áheitan á oljufeløgini. Hann vónaði, at tey fóru at brúka sitt hugflog og sín góða vilja til at fáa føroyska samfelagið og vinnulívið við í ein oljuútvíking, soleiðis at tað kom at skapa arbeiði og inntøkur til landið.

Hann vísti á, at frágreiðingin frá oljuráðleggingarnevndinni víðger hesar spurningar og vónaði, at Oljuráðleggingarnevndin kanska fór at verða før fyri at skipa fyri fleiri seminarum í ár.

Leiting og umhvørvi

Ein av áhoyrarunum, Viðberg Sørensen, reidari segði seg vera positivt mótvegis eini oljuvinnu, tí samfelagið kundi fáa fleiri bein at standa á búskaparlíga.

Hann vísti til fyrilesturin hjá Hjalta í Jákupsstovu, har hesin hevði ávarað móti tí skaða, sum seismikkurin kundi gera á eitt nú gýtingarstovnar.

Hann spurdi, hvussu tað ber til, at vit hava einki høyr til nakrar konsekvensútrokningar, hóast seismikkur hevur verið skotin í tvey ár.

-Eg vóni sjálvandi, at vit finna olju, men her má eisini vera pláss fyri fiskivinnuni, tí hana skulu vita hava eftir oljuna eisini.

Árni Olafsson svaraði, at vit eru sera greiðir yvir ta konflikt, sum er og vil vera millum seismikk og fiskivinnu og nevndi í hesum sambandi, at teir hava gjørt nóg burtur úr hesum málinum í frágreiðingini, sum nú verður latin landsstýrinum.

-Oljufeløgini skulu koma við egnum konsekvensútrokningum fyri tey øki tey

ætla at leita á, tá leitifasan byrjar.

Alex Buvik frá Oljufyrirsitingini, sum hevur arbeitt við umrøddu málum, segði, at tað í løtuni verður arbeitt við eini ætlan, har flest allir hugsandi spurningar um umhvørvi skulu savnast. Tvs. bæði datainnsavnan, kortlegging av havumhvørvi, veðurlag, biologi ol.

Tað fer at verða álagt oljufeløgnum at gera konsekvensútrokningar. Hann helt tað í fyrstu atlugu verða rætt at hyggja eftir teimum økjum, sum verða boðin út. Ein kann so ikki krevja av oljufeløgnum, at tey skulu kunna alt økið sum heild.

-Skal allur tann føroyski landgrunnurin kannast, so er hetta meira ein almenn uppgáva.

Hjalti í Jákupsstovu frá Fiskiránnsóknarstovuni spurdi, hví Noreg fór burtur frá tí skipan, sum vit føroyingar nú fáa, nevniliga henni at lata tað vera upp til oljufeløgini at taka sær av hesum umhvørviskanningum heldur enn at lata tað vera eina almenna uppgávu her heima at stýra og standa fyri hesum!

Fyrrverandi norsk fiskimálaráðharrin, Jan Henry T. Olsen segði, at norðmenn høvdu broytt skipanina frá 1985 - frá at tað vóru oljufeløgini sjálvi, sum tóku sær av kanningunum, til at tað bleiv tað almenna Noreg, sum stóð á

odda fyri arbeiðinum.

Hann vísti á, at tá skipanin varð broytt, var hetta tí at teir hildu, at tíðin var komin til at taka alla økoskipanina við í kanningarnar.

-Vit hildu tað var ikki nóg gott, um bert hvørt einstakt felag skuldi taka sær av sínum øki. So stig varð tikið til eina kanning av allari økoskipanini, nú so stórt virksemi varð á øllum tí norska landgrunninum.

Árni Olafsson segði, at í frágreiðingini frá Oljuráðleggingarnevndinni verður lagt upp til, at feløgini sjálvi hava ábyrgd av teimum økjum, sum tey arbeiða í og at vísa, at tað tey ætla at gera, ikki er skaðiligt ella av ampa fyri nakað.

Saknaði umboð fyri fiskivinnu

Eisini ein tingmaður tók orðið undir pallborðsordaskiftinum. Tað var Jóannes Eidesgaard, fyrrverandi landsstýrismaður.

Hann segði seg vera fegnan um ráðstevnuna, men hann saknaði okkurt umboð fyri føroyska fiskivinnu har. Hann vísti á manningartupulleikarnar hjá fiskivinnuni í dag og ímyndaði sær hesar enn stórru, tá oljuvinnan av álvara hevur tikið dik á seg.

Fiskiflotin er so mikið gamal, at hann er ikki nóg attraktivur fyri sjófélk. Her høvdu norðmenn so betri umstøður enn føroyingar

við teimum skipanum, sum vóru galdandi fyri fiskimenn.

Jóannes Eidesgaard nam eisini við ES-direktivið, sum helst fer at galda fyri Føroyar, um vit gera eina EBS-avtalu við ES. Hann spurdi, hvussu eitt slíkt direktiv fór at gera seg galdandi í Føroyum.

Millum luttakararnar í pallborðinum var eisini fyrrverandi norsk fiskaristjórin Knut Vartdal. Hann vísti á trupulleikarnar at fáa fólk til bæði fiskivinnu og oljuvinnu men helt fyri, at tað má skipast so fyrri, at báðar vinnurnar kunnu virka eina um síðu.

Hann helt føroyingar vera væl fyrri, tá talan er um bátastíðuna í eini oljuvinnu. -Tíð hava nógvar dugnaligar fiski- og sjómenn til at manna bátar í oljuvinnuni. Tað ræður nú um at finna rætta tempoið.

Knut Vartdal helt annars óttan fyri manningartupulleikanum í fiskivinnuni verða væl grundaðan.

-Rekrutteringin er tann mest grundleggjandi trupulleikin í norskari fiskivinnu í dag. Kanning vísir, at av teimum ungu, sum fáa sær víðari útbúgving, velja minni enn 1/2% fiskivinnu. Hetta vísir bert, at tað fer at verða uppáttur torførari at